

ÜLKÜ DERGİSİNDE YAYINLANAN ATATÜRK KONULU ŞİİRLER

Yard. Doç. Dr. Kemal TİMUR*

ÖZET: Halk Evleri tarafından çıkarılan Ülkü Dergisi 1933-1950 yılları arasında yayın hayatını sürdürmüştür. Atatürk ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen devrimlerin ve tek parti döneminin, devrim ideolojisini halka yaymakla görevlendirilen Halk Evlerinin genel merkezince çıkarılır. Ülkü Dergisi, büyük değişimlerin yaşandığı bir dönemde yayın hayatına başlamış ve uzun yıllar dönemin resmi ideolojisi tarafından desteklenmiştir. Bu çalışmada, Atatürk hakkında yayınlanan şiirler üzerinde durulmuştur. Bu şiirlerde, Türk milletinin tarihi geçmişi, çektikleri sıkıntılar, Mustafa Kemal'in kurtuluş savaşında göstermiş olduğu başarılar, askeri dehası, olaylar karşısındaki tutumu, problemleri çözme yöntemleri, Cumhuriyeti kurarken izlediği politikalar, heykeli karşısında hissedilen duygular, düşmanlara karşı duruşu, ölümü ve ölümünden sonra oluşan üzüntülü durum dile getirilir. Bütün bu konuları işleyen şairlerin kalemleri bazen öyle heyecana gelir ki, Mustafa Kemal'i bir Tanrı gücünde gösterir. Hatta, bu şiirlere göre, onun başarılarını bazen Tanrı bile kıskanmak zorunda kalır.

Anahtar Kelimeler: Türk Milleti, Mustafa Kemal Atatürk, Ülkü Dergisi, Şiir, Kurtuluş Savaşı, İnkılâplar.

Poems About Ataturk Printed in Journal of Ülkü

SUMMARY: Between the years of 1933-1950, Ülkü Journal had been published by Public Homes. General center of Public Homes was charged to spread the ideology of revolution that had been succeeded by Atatürk and his friends. So the journal has started its life of publication while big changes was coming to happen and it has been supported by the official ideology for a long years. In this study, the poems that had been written about Atatürk was investigated. In these poems; historical review of Turkish nation, their troubles, the successes of Mustafa Kemal in the war of independence, his military genius, his responses on cases, his

*• Erciyes Ün. Yozgat Fen Ed. Fak. : kemaltimur@hotmail.com

solution methods on the problems, his policy while establishing the republic, senses that are felt across his statue, his rest to the enemies, his death and dramatic situations after his death had been told. The poets sometimes wrote with such excited poems that they demonstrated Mustafa Kemal as God. Even, according to these poems god sometimes had to envy his successes.

Key Words: Turkish Nation, Mustafa Kemal Atatürk, Journal of Ülkü, Poem, The war of Independence, Revolutions.

Harf devriminden sonra süreli yayınlarda bir duraklama görülmüştür. 1932 yılında kurulan Halk Evleri, başta Ülkü Dergisi olmak üzere, bir çok yayın organı ile buna hız vermeye çalışmıştır. Atatürk ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen devrimlerin ve tek parti döneminin, devrim ideolojisini halka yaymakla görevlendirilen Halk Evlerinin genel merkezince çıkarılan Ülkü Dergisi, büyük devrimlerin, değişimlerin yaşandığı bir dönemde yayın hayatına başlamış ve uzun yıllar dönemin resmi ideolojisi tarafından desteklenmiştir (Tazegül 2001: 2). Halk Evleri, yeni devrimleri kabullenmekte zorlanan toplumu bilinçlendirmek için her ilde, ilçede, kasabada ve hatta köyde yayılmayı başaran bir kuruluş şeklinde çalışmalarını sürdürmüştür.

Şubat 1933 tarihinde, Halk Evleri tarafından çıkarılan Ülkü Dergisi, o dönemde başta Mustafa Kemal ve İsmet İnönü olmak üzere bir çok bürokratin âdeta birinci derecede yayın organı durumundadır. Derginin ilk sayısının ilk sayfasına Mustafa Kemal'in bir fotoğrafı konulur. Ayrıca Gazi Mustafa Kemal'in 23.01.1933 tarihli tebrik yazısı bu sayıda yer alır.¹ Bundan sonra "Ülkü Niçin Çıkıyor" yazısıyla derginin çıkış amacı, Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kâtib-i umumisi Recep Peker tarafından ifade edilir (Peker 1933: 1-2). 1933-1950 yılları arasında ara vermeden neşredilen dergide; edebiyat, tarih, sosyoloji, spor, sağlık, turizm, sanayi konularında yazılar yazıldığı gibi Mustafa Kemal, İsmet İnönü ve bazı politikacıların; resmi nutuk, konuşma ve yazılarına da rastlamak mümkündür. Yine Halk Evlerinin yurt çapındaki sosyal faaliyetleri, tebrikler, açılışlar, önemli kişilerin vefatları ve yıl dönümü kutlamaları da dergide yerini alır. Bütün bunlarla beraber dikkati çeken bir konu da çıktığı ilk sayıdan itibaren yazılan birçok şiirin Atatürk konulu olmasıdır.

Derginin ilk sayısında "Ergenekon Destanı", Behçet Kemal'in kalemiyle şiirleştirilerek anlatılır. Burada Ergenekon'dan başlamak üzere Türklerin tarihî serüveni anlatılır ve Mustafa Kemal, karanlığa gömülen

¹ Ülkü'nün ilk sayı ve ilk sayfasına konulan Mustafa Kemal Atatürk'ün fotoğrafının altında kendi elyazısıyla: "Ülkü" ye 23.1.1933 "Ülkü" den, Öz ülkümüzü yayma yolunda, kutlu verimler beklerim. gazi m. kemal" şeklinde yazılmış notu bulunmaktadır.

bir imparatorluğu bir güneş gibi aydınlatır. Ergenekon efsanesini canlandırmaktan ziyade Ankara şahikasından doğan güneşin büyüklüğünü ve eşsizliğini tarih çerçevesi içinde göstermek, Ergenekon'dan Ankara'yı görmek için yazılmış ve 27 Birinci Kanun Gazi gününde Ankara Halk Evi sahnesinde temsil edilmiştir (Çağlar 1933: 14). Bu sahne, karanlık bir mağarayı gösterir. Köşede bir demirci ateşi. Bir yanda demiri dövmekten yeni kalkmış bir demirci. Öte yanda yere uzanmış bir Ozan. Biri söylerken öbürü dekoru ve tabloyu tamamlayan heykeller gibi dinleyici vaziyette kalır. Önce Ozan söze başlayıp konuşur:

Gönlümün yaylasında kuzum meleye dururken her zamanki efendin Türk'ü tanı. Dünya, Türk'ün yüzü suyu hürmetine yaratılmıştır. Kopuzum gel. Biz seninle geçmişe dalalım. Tarih denen aslanın yelelerinden tutalım. İlk Tanrıların kanları Türk kalbinden geçti. Öbür ırklar sürü oldukları dönemlerde onların çobanları Türk'lerdi. Türkler, dünyayı bir uçtan diğerine tarla gibi sürdü. Onların bu durumuna, taptıkları Tanrılar bile imrendiler. Öteki insanların inleri gün görmezken, Türk bilginleri kafalarını güneş gibi aydınlattılar. O Türk bilginleri balıktan yaratılan bütün insanlara ruh üfürdüler. Yeryüzünde kaç kişi, Türklerden ün almışsa, Tanrının toprakta belirişi de o kadar olmuştur. Hey Rab, o gün arşındaki kürsüne çıkman gerekti. Türk örsüne, mademki ilk demiri Türkler koymuştu. Mademki ilk kıvılcımlar o gün toprağa sıçramıştı. Dünyada başka büyük bir millet yaratmağa gerek yoktu. Bir demir sapı Türk'ün elini doldurunca, Türk'ün etten bir heykelini diktin demektir. Çünkü dünyayı çeviren, şenleten o olduğu gibi bir güneş gibi, kan içinde batan yine Türk olmuştur. Yarın bir yeni parıltıyla doğmak ve yükselmek için dünyayı âdeta kollarına almıştır. Türk gönlü, Türk kafası tam otuz bin senedir, insanlara sevmeyi ve inanmayı göstermiştir. Eğer Türkler olmasaydı insanların kendilerini tanımaları çok gecikecekti. Çünkü ilk seven, ilk inanan ve ilk yazan odur (Çağlar 1933: 14-15).

Bu bilgilerden sonra Ozan, sazı ile bir melodi mırıldanır. Mağarayı, dişlerini gıcırdatarak seyrederek ve tekrar nazım şeklinde söylenen sözlerine başlar: Yılların ötesine dalıp ilk elime bakınca, söylenen her kelime gözlerimden yaş olup akıyor. İri, yeşil bir gözmüş gibi bana bakıyor. Her söz, bir damla yaş gibi dudağımdan akıyor. Ötede sırtlar açık, ne bir örtü, ne bir yapı, o elde bin bir kapı açılıp örtülüyor. Gözler daha dolu bir hisle duygulanıyor. Binlerce elde çekiçler, taşa iniyor (Çağlar 1933: 15-16).

Bu sözleri söyleyen Ozan duygulanır ve içini çekerek sözlerine devam eder. Bu anlatılanlar, bir masal gibi gelse de, gelip geçen bir milletin sergüzeştidir. O günler acısıyla tatlısıyla artık geçti. Böylece ana yurda uzaktan daha sıkı bağlandık. Her geçen zaman bize hasret ve sevgi verdi. Zaten Türk milletinin en büyük derdi insanlara sevgi vermektir. O

sevgi, bütün inceliğini bu insanların kalbine verdi. Her geçen gün ruhunda bir yeni his işledi. Bu sevgi, deniz kadar açıldı, gök kadar genişledi. Birden her türlü kötülüğü, yazarın tabiriyle, “*hayvanlığı*”, içinden yendi. Her Türk, kendi içinden yeni bir dünya buldu. Ancak bütün bunlara rağmen o mükemmel olan Türk, hâlâ dünyasını tam olarak bulamadı. O, şu anda bir mağarada Ozan ve rüyasını görüyor. Ey Türk, çekicin gökte değil, bu taşta ses veriyor. Sanki kudret, kolundaki son bir nefesini veriyor. Türk milletinin derdiyle demiri dövün. Çekicini dursun, nabzın heyecana gelip vursun.

“Deniz yersiz olur mu, çınar köksüz olur mu?

Dünya günsüz kalsa da; güneş, göksüz olur mu?

Yelesi alınmış aslana aslan denir mi?

Kalbi alınan insana canlı denebilir mi?” Türk’ün dört yanını düşman kapadığı an, dünya yelesiz aslana, toprak yüreksiz insana dönüşür. Türksüz bir dünya, adım atılmaz yere döndüğü gibi dünyadaki bütün çabalar da boşuna gider. Türksüz insanlık, gözsüz yolculuk demektir. Ateşteki demirden içim daha çok kızıllaştı. Ey Türk, demiri döv, sivrilterek bir silaha benzet. Umut dolu gözlerinle seviniyor gibisin. Söyle bakalım: Dünyadaki çıkış yolunu insanlara kim gösterecektir (Çağlar 1933: 16-17).

Demirci, bundan sonra canlı tablo oluştaki sessizliği bırakır, gölgede, dekora karışan Ozan’a döner ve söylemeye devam eder: Kopuzu eline alarak geçmişe doğru uzan. Bir kere düşün Ozan. Türk ne gün darda kaldı? Demiri döv, içini bir silaha benzet. O zaman belki kendiliğinden kınımı yırtacaktır. Türklük, bileğinde bir kılıç gibi beklemektedir. Bu bilek, zamanla büyüyüp uzanacak, onu kınından çekecektir. Gönümüz bir kurt gibi göğsümüzün ininde beklemektedir. Bağrımız parçalanmış, yurt gibi delik deşik olmuştur. Seslenir:

“Hey Bozkurt, Börteçene, Tanrısı müjdelerin!

Bir sesin gelsin de tek.. Gelsin içinden yerin...

Kurt olmazsan da görün güneşle gök yerine!

Güneşi başına al, gökü koy gözlerine!

Güneş başlı, gök yüzlü bir insan diye belir!

Bu dört yanı tutuşmuş ve çiğnenmiş yurda gir..” (Çağlar 1933: 17) der. Sonra Ozan’a dönüp sesini değiştirerek: “*Git, sunma ıstırabı! Gönüm, karmakarışık...*” şeklinde mırıldanır. Bir müddet sükuttan sonra, köşede Bozkurtun gözleri ve sonra ağzı parlar. Biraz görünür, sonra kaybolur. Demirci söylemeye devam eder. Gökten kudretli ışık gibi bir

çift yıldız mı düştü? İçimdeki karakış yeşil bahara dönüşüyor. Bir ışık.. bir çift ışık.. iki göz! İki bakış! Müjde, Ozan! Müjde. Türk Öncümüz belirmeye başladı. Bak, milletin iradesi bu kılığa girdi. Bir gün gelecek ki, bir insan kılığına girecektir. O zaman Türk, bütün düşmanları, eritecek, kıracak ve devirecektir. Bu kurt buraya -muhakkak- bir delik bulup girmiştir. Dağlar demirden irademiz çelikten olsun. Demirci, daha sonra ilerler, Ozan'a sevinçle döner:

“Bir kovuktan süzüldü, yaylalar aşmakta kurt!

Bu kovuktan bizlere görünecek bütün yurt!..” der. Çekicini taşlara vurur; ateşini hızlandırır, sahneyi gürültü ve duman sarar:

“İnsanlık mahvolurdu, daha kurtulmasaydın!

Koca Türk gözün aydın! Yüce Türk gözün aydın...

Hey ufuklar açılın.. Açıl, yalçın dağ, açıl!

Hey Türk! Işık ol gene, kara toprağa saçıl..

Dünya, murada erdin; dünya, yeşiller giyin!

Geliyor gene eski sahibin, eski beyin!

Hey esirler, mazlumlar, rahat bir nefes verin..

Nara Türkün narası.. dağlar, taşlar, ses verin!..” Duman ve gürültü arasında devrildiği görünen kaya dekorları kalkar, yeşil bir ova pasajından sonra Ankara kalesi dekoru görünür. İki tepe arasında Gazi'nin resmi bir güneş gibi aksettirilmiştir. Demirci iki yanda dekorun gölgeleri içinde heyula gibi yarı saklı duran seymenlere haykırır:

“Bu güneş doğdu artık gönlümüzün yasına;

Dünyayı çevirelim bir şölen sofrasına!..” (Çağlar 1933: 17). Ondan sonra ziyafet ve raks merasimi başlar.

Ülkünün dördüncü sayısında Celal Sahir'in “*O Geliyor*” başlığıyla Mustafa Kemal'in 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a çıkışını tasvir eden bir şiiri yayımlanır: Onun tabiriyle “Yıl 1335 Mayısın On Dokuzu.” Mustafa Kemal, kızaran ufuklardan başını kaldırıyor. Yer yüzüne can veren, cana heyecan veren, al yüzlü “*Oğan güneş*” gelmektedir. Uyanın Samsunlular uyanın. O'nun bindiği gemi Karadenizi yırtıp geldiği gibi siz de uykunuzu yırtınız. Bugün Çaltı burnundan gülerek doğan ve al yüzlü oğan güneş, gözlerinde umutsuzluk yaşı olan gözleri kurutacaktır. Bu gelen güneş karşısında uyumak ölüme eşittir. O'nun için uyanıp ruhunuzu diriltin. Ufukta gözüken gemi niçin yavaş geliyor? Acaba yolu mu az, yoksa yükü mü ağır? Bu gemi umut yüklü, inan yüklü, hız yüklüdür. İçinde bu vatanın derdiyle yanan bağır, yarını kuracak, düşünen baş

Mustafa Kemal geliyor. Bu öyle ağır bir baş ki gökler gibi bir küme yıldız yüklüdür. Bu gemi onun için yavaş geliyor. Ufukta duran gemi gitgide yaklaşıyor. Ruhunuzu, sanki karlı bir ateş gibi yakıyor. Beklemek üzüntüsü her gönülden taşıyor. Üzülmemek elde mi? Çünkü bu yaklaşan gemi hız yüklü, inan yüklü, umut yüklüdür. O umut, ruhlara sıcak sıcak yayıldıkça, o hız, bütün damarlara kan gibi doldukça, gizli gizli inleyen her yürek canlanacak, volkan gibi ateşler püskürecektir. Şair, bu duygular içinde gemiye seslenir. Gölgene dikilmekten gözlerimiz karardı. Daha hızlı, koş, atıl ve bize doğru gel. Sakın sana deniz engel olmasın. Ak saçlı dalgaları birer birer kes, kuşlar gibi uç, rüzgar gibi es de gel (Erozan 1933: 274-275).

Yine aynı sayıda Behçet Kemal'in, "*Asırlarca*" adlı şiiri yayınlanır. Bu şiirinde Mustafa Kemal'i "*Dünyanın en büyük ölmezi*" olarak niteleyen Behçet Kemal, şiirinde O'na olan bağlılığını duygulu cümlelerle dile getirir. Ufkunda doğacağım, ufkunda batacağım; asırlarca yazsam da hep seni anlatacağım. Eğer bir gün deha tacını giysen bile beni çiğne diye önüne atılacağım:

“Söndüğünü görsen de bin “meşale emel”in
Ebediyet yolumuz, öyle elimde elin..
Ak düşen saçlarınla nur kattığın heykelin
Hamuruna harç diye kanımı katacağım!

Yansam da masalların “Ash-Kerem”i gibi,
Bu aşk, ölmez öyle her gönül veremi gibi!
Şöhretin, okyanuslar aşarken gemi gibi;
Ben, dalga gibi ayak ucunda yatacağım,,,

Asırlarca yazsam hep seni anlatacağım!” (Çağlar 1933: 313)
şeklinde Mustafa Kemal ile ilgili duygularını dile getirir.

Ülkü Dergisi, Halk Evlerinin gayretleriyle yurdun her köşesine ve hatta köylerine kadar ulaşmayı başarır. Böylece buralarda bulunan bazı halk ozanları da şiirler ya da değişik konulardaki yazılarını gönderip yayımlatırlar. Bunlardan birisi olan Kılıklı Hüseyin Hüsnü, "*Türklüktür Bu!*" şiiriyle Türk tarihinin özetini kendi üslubuyla şiirleştirerek anlatır. Şiirin sonunda sözü Mustafa Kemal'e getirir ve:

“Türklüktür bu! Düşkün kalsa hilali
Çıkar, koşar bir Mustafa Kemal'i

Düşmanları ezer, toplar Türkleri

Yükselttirir, yürüttürür ileri!" (Hüsnü 1933: 28-29) sözlerini sarf eder.

Türk tarihinin geçmişinde olduğu gibi Kurtuluş Savaşında da her yılın, her ayın ve her günün ayrı bir değeri ve ayrı bir anlamı vardır. Kurtuluş Şavaşında ağustos ayının büyük önemi olduğunu her Türk genci bilir. Ülkünün ağustos sayılarında Büyük Zafer'in anlam ve önemini belirten nesirler olduğu gibi ağustos zaferlerini anlatan ve tasvir eden şiirler de yayınlanmıştır. Tabi bu şiirlerde Başkumandan Mustafa Kemal'in başarılarından bahsedilmemesi mümkün değildir. İşte "*Büyük Zafer 26 Ağustos 1338*" başlığıyla ağustos başarılarını şiirleştiren Feyzullah Sacit, duygulu mısralarla uzun bir şiir yazar. Mustafa Kemal, göklerin üstünden gelen bir sesle öyle bir emir verir ki, bu ses, sanki, bir ilâhî coşkun nefesle verilmiş; göğsünden ateş ve demir çağlamış gibidir: "*Ordular! İleri.. İlk hedefiniz Akdeniz'dir!*" dediğinde deniz hemen görünür. Bu emir karşısında ordu, bir alev gibi kükreyip coşarak, yıkıp taşarak, kayalar çiğneyip dağlar aşarak boşanmış sel gibi düşmanı boğmuştur. Boşanmış sel gibi denize inen kahraman ordumuz, gürleyerek: "*Ey Gazi! hedef ver bize!*" demiştir. Bu başarı bir insan işi değil, âdeta bir mucizedir. Bu mucizevi emir eğer dağlara verilseydi, dağlar birden mehabetle yerden koparak çalkanıp Akdeniz'e inerdi. Emir karşısında coşan ordu önünde deniz, yerinden fırlamış bir umman gibi çağlardı. Bu emir öyle bir emirdir ki sanki Tanrının hınçlı sesidir. Türklüğün ölmeyen iradesidir. Mustafa Kemal'in eliyle Allah, zulmün alınına bir şamar atmıştır. Bu öyle muhteşem bir tokattır ki, Garbın yüreğinden aklar yükselmiştir. O'nun ebetlere çarpan aksiyle, zincirler, küflenmiş tahtlar kırılmıştır. O, İngilizler gibi güçlü bir devletin kabinesini dağıtmıştır. Türk milletinin kara bahtı tersine dönerek istikbâli açılmıştır. Garbın o mağrur alını, Başkumandan Mustafa Kemal'in önünde baş eğmiştir (Sacit 1933: 30-31).

Haşim Nezihi, "*Gazi*" başlığıyla yazmış olduğu şiirinde Mustafa Kemal'in, Kurtuluş Savaşında elde ettiği başarılarına değinir ve Türk milletinin genç ve ihtiyarıyla O'na bağlı olduğunu söyler. Ayrıca Türk milletinin bütün özelliklerinin Mustafa Kemal'de toplandığını vurgular (Nezihi 1933: 162). Ahmet Cemil Miroğlu, "*Cumhuriyet Onbirine Basıyor*" başlığıyla yazmış olduğu şiirinde Türk milletinin büyüklüğünü, Cumhuriyeti ve Cumhuriyetin kuruluşunda Mustafa Kemal'in göstermiş olduğu başarıları dile getirir ve şiirini şu mısralarla bitirir:

"Cumhuriyet" bize en büyük hediyesidir,

Bu sözde duyduğumuz: O'nun kendi sesidir!

Sen, ey Cumhuriyete kavuşan Anavatan!

Senin için yanıyor damarımızdaki kan!

Sana uzanan eli koparıp atacağız!

Uğrunda ölsek bile seni yaşatacağız!...” (Miroğlu 1933: 163).

Yaşar Nabi ise, “*Baş Döndürücü Hız*” adıyla yazmış olduğu şiirinde Mustafa Kemal Atatürk’ün yaptığı yenilik ve inkılapların çok hızlı olduğunu vurgular. O’nun başarılarını:

“Daha dün ummak bile zorken bu kadarını,

Onu hakikat yaptı Tanrı eşi bir insan” (Nayır 1933: 191) şeklinde mısralarında özetler.

Behçet Kemal “*On Yıldan Sonra*” adlı şiiriyle, Cumhuriyetin ilânıyla beraber Türk milletinin kaydettiği başarı ve bu başarıda kazandığı hızı insan üstü bir seviyede gösterir. Hatta Tanrının bile şimdiye kadar bu hıza ulaşmadığını vurgular. Her Türkün bir Mustafa Kemal, Türklerin yaratılış gayesinin Mustafa Kemal olduğunu söyler:

“Yedi gün yedi yılmış, bilmem neymiş ne çıkar...

İşte on yılda yoktan varolmuş bir dünya var!

On yılda yaratmak da yaratmaktır ansızın!

Tanrı da tatmış değil bir eşini bu hızın..

On yılda bir dünyayı yaratacaktı elbet

Kulluğu silkip atan tanrılaşan bu millet!

Dünya artık anladı eşsizliğini Türkün!...

On yıl geçtikten sonra bir kere daha bugün

Yelelerinden tutup tarih denen aslanı;

Diyelim: “Her zamanki efendin Türkü tanı!

“Türk, insanlık uğruna akın eden, kan eden;

“Türkün medeniyeti insanı insan eden!

“Türkün güneşleriyle dünya ufku ağardı;

“Türk olmasa tarihe yazılacak ne vardı?,,...

Kanım, nabız vurmali etimde her damarla;

Boğazım, yırtılmalı sayısız naralarla:

Hilkatteki en büyük maksadı anacığım;

Haydi kalkın ayağa: O adı anacağım;

Neler kazandırmadı Gazi bu memleket!

On yıl evvel yükseltti bizi Cumhuriyete;

Daha neler vermiştir bize istiklal gibi...

Parlasın gözlerimiz Mustafa Kemal gibi:

Senin.. benim.. milletin, bu savaşta her emek;

Zaten, her Türk bir parça Mustafa Kemal demek!" (Çağlar 1933: 192)

Feyzullah Sacit'in, "*Ateş ve Nur*" şiirinde "*Büyükler büyüğü*" olarak nitelendirilen Mustafa Kemal, Türk milleti için mucizeler yaratmıştır. Vatanın her köşesi karanlığa gömülmüş, al bayrağı karanlık sarmış, her yer ölüm rengine boyanmıştır. Vatanın her tarafı süngü ve ateş ile sarıldı. Milletin üzüntüsü ve göz yaşları neredeyse Allah'a vardı. Milletin bu feryadı, uçan kuşlara bile vardı. Sen bize matemli ufuktan gülerek sevda gibi her kalbe döküldün. Bizler millet olarak senin bu güzelliğine derya gibi aktık. Bu karanlık günde mahşer güneşi gibi zulmeden zalim düşmanları yaktın. Bizler millet olarak hâle yıldızı gibi etrafında toplandık. Düşmanın niyeti bizi boğmaktı. Ancak o düşman bir hamlede önümüzde kanlar gibi aktı. Bir dalga gibi, önümüzde zevale doğru akıp gitti. Sen bu zaferden bir âbide kurdun. Dünya, Güneşin battığı yerden senin bu haşmetli celâlin karşısında baş eğdi. Türk milletinin geleceğini rüya gibi açtın. Yaslarla sönen fikir ve hayalimize aklın ezeli nurunu saçtın. Bundan sonra yaşamak aşkını candan duyduk. Heyecanımızdan şimşeklere döndük. Sen bütün olumsuzlukları yenen bir harikasın. Hz. Musa'nın mucizevî değneği gibi senin o kutlu elinde ateşler nura dönmüştür (Sacit 1933: 307).

Ahmet Cemil Miroğlu, "*Gazi'nin Heykeli*" başlığıyla yazdığı şiirinde, Mustafa Kemal'in heykeli karşısında durarak duygularını ifade etmeye çalışır. Tunçtan yapılmış heykelde Türk milletinin bütün başarılarının gizli olduğunu vurgular. Dimdik ayakta duran heykelin duruşundan Türk olduğu bellidir. Çünkü O'nun alını güneşten parlak ve başı gökten yukarıdır. Mustafa Kemal'in bu heykeli, tarihte yeni bir yaprak ve yeni bir sayfa açmıştır. Çünkü Türk milletinin göstermiş olduğu bütün başarılar, bu tunçtan yapılmış, heykelde işlenmiştir. Bu heykel dimdik duruşuyla insana sonsuzluğu hatırlatır. Bu Türk olan baş, öyle heybetlidir ki, bakanlara hayretler verir ve sanki bulutlara kadar yükselen bir baş görünümündedir. Bu başın neslinden olan Türk milleti, gelecekte de bir çok başarı ve zafer kazanacaktır:

"Ne tarihin kalemi, ne de zamanın eli,

Bu adı yok edemez, yerinden oynasa yer!

Yarının çocuğuna gene bu tunç heykeli:

“Sen bunun neslindensin!” diye gösterecekler..” (Miroğlu 1933: 385).

Yaşar Nabi, “*İnanımız Bir Olsun*” şiiriyle gençlere seslenerek birlik ve beraberlik mesajları verir ve:

“Gelin bizden olanlar, geçiniz safımıza,

Şüpheye yer vermeyin içinizde tek bir an.

Gelin bizden olanlar, geçiniz safımıza,

Bizim kâbemizdedir, tapılacak kahraman...” (Nayır 1933: 385) sözleriyle Mustafa Kemal’in tapılacak bir kahraman olduğunu vurgular. Mete adındaki bir genç “*Biz*” şiiriyle, gençlerin Mustafa Kemal’e bağlılıklarını vurgular, bütün gençlerin O’nun çocukları olduğunu söyler:

“Çocukların der ki, ey anavatan;

Bir kara perdeyle örtülemez tan,

Cihanda yokluktan varlık yaratan

Gazi’nin izinde koşan gençleriz...” (Mete 1934: 201).

Münir Müeyyet Bekman, “*30 Ağustos*” adlı şiiriyle, Türk milletinin göstermiş olduğu kahramanlıkları uzun uzun dile getirir. Bu arada vatana ihanet eden kişilerden nefretle bahseder ve en sonunda sözü Türk milletine ve onun kurtarıcısı olan Mustafa Kemal’e getirerek şiirini şu şekilde bitirir:

“Türk, sevin... durma sevin... bu, kurtuluş günüdür!..

Türk doğmak büyük muttur, Türk ölmek büyük muttur,

Türklük acun yüzünde, yaşayan bir umuttur.

Hür doğdun, hür yaşadın, hür olmak hakkındır Türk!.

Tanrı eksik etmesin, beğ sağ olsun Atatürk!...” (Bekman 1935: 64-65).

Kâmuran Bozkır, “*Yüreği Kara Heriflere Dair*” adlı uzun ve serbest ölçüyle yazılan şiirinde Türk milletinin başarılarından bahsederken, sahte din adamlarını, hurafeleri, mezarlıklardan medet umanları ağır bir dille eleştirir ve sözü Mustafa Kemal’e getirerek: “Ölümü öldürdü o!” der. Mustafa Kemal korku adına ne varsa hepsini çarmıha gerdi. O eşsiz kahraman ölümü bile öldürdü. Asırlardır

gülmeyenleri güldürdü. Eğer ölen ölümü görmek isteyenler varsa, gözlerini, tel örgüleri erimiş siperlere çevirsin. Ölmüş olan Anadolu'nun Mustafa Kemal sayesinde nasıl dirildiğini, Anadolu'nun ölümü öldüren günlere nasıl kavuştuğunu görür anlarlar. Şair, yine Mustafa Kemal'in göstermiş olduğu başarıları anlatmaya devam eder:

“Ey!

Sarayın kapısını kapalı bulunca,
Ata'nın seli önünde bir taş gibi sürülüp,
Bir köpek gibi koğulunca
Hırsız gibi sınırdan giren,
Bir âsûri şeytanı biçiminde
Kafasını anadolu pazarına getiren
Kara yüzlü maskara ahmak!
Yılan yürekli kaytak!”

Bizler Türk milleti olarak, davamızın, Ata'mızın uğruna kafamızı koyduk. Tabi bunları söylemek ve yapmak kolay değil. Karanlıkları zehirli haplar gibi yutturmak, kurşun tutturmak, saatte bir milyon kilometre yapan hızımızı yakalamak kolay değil. Ey düşmanlar, artık kafanızı kıvrıp ezin. Bir yılan gibi geberin. Eğer inandığımız o ölümsüz ruh sizde varsa, Ata'nın ölümsüz olduğunu çürümüş yılanlara da haber verin (Bozkır 1935: 227-229).

Münir Müeyyed Bekman, “*Canımız Armağan Olsun*” adlı şiirinde, Türk milletinden ve Atatürk'ün başarılarından söz eder. Atatürk'e içten ve dıştan uzanan elleri Türk erleri sarmıştır. O'na uzanacak eller felce uğrar ve altı okun gücünü karşısında bulur. Atatürk ve Türk milleti bir şahıs gibi birbirine kenetlenmiş ve bütünleşmiştir. Türk milleti bütünüyle Atatürk'ün devrimlerini hayata geçirmek için ant içmiştir ve bu yolda ölmeyi bile göze almıştır. Bu yolda bir, bin fark etmez. Bütün dünya karşımızda birleşse de bizi bu yoldan geri çeviremezler. Bu arada ulu önder Atatürk'e uzanan kaytak elleri canımızla engelleriz. Bu konuda farklı düşünen varsa, aramızda yaşayamazlar. Bizim amacımız ileri, en ileri gitmektir. Devrimin köklerini derine indirmektir. Kafamız, Cumhuriyet örsünde şekil almıştır. Devrimler konusunda, Atatürk ülküsünün bekçisiyiz. Gerilmiş yayımızda oklarımız hazırdır. Bu uğurda adımımız, yüreğimiz ve canımız güçlüdür. Atatürk Türk milletine zafer türkülerinin zevkini tattırıştır. Onun için bizim canımız Atatürk'e feda olsun (Bekman 1935: 230).

Kâmuran Bozkır, “*Yeni Bir Yol Üstündeyiz*” şiiriyle Cumhuriyetin getirdiği yenilikleri anlatır. Yapılan ve yapılacak fabrikaların, öneminden uzun uzun bahseder. Ayrıca Cumhuriyetin getirdiği yenilikleri anlatırken eski dönemleri ve o dönemlerde yapılanları eleştirir. Cumhuriyetin ilânı ile Türk milleti karanlıklardan kurtulup yeniden doğmuştur. Bu doğan yeni gemi, hızlı bir şekilde ilerler ve Anadolu’nun içlerine doğru yol alır. Bu gemi, Anadolu’yu makinalarla donatacaktır. Millet olarak bu gemi üzerinde ilerleyip Anadolu’yu müstemlekelerden kurtaracağız. Burada kendi fabrikamızı kurup üzerinde başkalarının türkülerini değil kendi türkümüzü söyleyeceğiz. “*Bahrimuhitler gibi köpürerekten*” geçeceğiz. Öyle yükseleceğiz ki, veremli mesafelerin, Çin setleri biçiminde yükselen duvarını, gelecekte, yıldızların koynunda kuracağız. Çelik kanatlı süvarilerimizin hangarını:

“Ne o ilk çağların cennet Arkadya’sı,
Ne Homer’in üryan İlaheler dünyası...
Ne Aşil’in Hergül’ün Trova’sı..
Ne Roma’yı yakan bir Neron ihtirası
Ne Virgil, ne Dante..” gibi kullanmayacağız.
Bütün bunlarla beraber:
“Ne huriler bekleyecek bizi cennette,
Ne Zal oğlu Rüstem gibi gürz atacağız..
Ne binbirgece masallarına gömülüp,
Kör olup yatacağız...”

Ey dostlarım, böyle düşünen cücelerin sandalı, çoktan battı. Artık devlerin zırhlısı yüzüyor. Yollarımızda portakal göğüslü kuşlar yerine, milyon kanatlı bir fırtına gibi, kalın tuğlalı bacalar ötüyor. Bizler, ağır çelik kanatlarımızı, O’nun güneşinde bileedik. Bu Anadolu gemimizi, Atatürk’ün, makinalarla dokunan cennetine götüreceğiz. Bütün bunlarla beraber Anadolu’da yeni bir devir açacağız. Bizden sonra gelen çocuklarımız fabrika bacalarında tüten dumanlarından baharı bekleyecekler. Bütün bunları gerçekleştirmek Atatürk çocuklarının en mukaddes yemini olacaktır (Bozkır 1936: 421-422).

Yine Kâmuran Bozkır “*Halk Evleri*” adlı uzun şiirinde Halk Evlerinin çalışmalarından bahseder. Gençlerin bu evlerden aydınlanıp güneşe baktıklarını söyler. Mademki, Atatürk çocuklarıyız, “*İlk Türkün tapındığı güneşe mutlaka*” bu evlerden varacağız. Bu evler, dört duvar içine dört mindere bağdaş kurup bakla falı açanların, peri masalı

anlatanların, kellesi satılık olanların ve asılsız olan efsanelerin anlatıldığı yerler değildir.

“Toprağın çocuğuyuz..
İlk tarlanın başındaki bahtiyar Türk gibiyiz!
Severiz, taptaze bir toprağın
Tertemiz bir suyun kokusunu..
İlk güneşin aleviyiz
Denizlerin diliyiz!
Hartamızı donattık baştan başa evlerimizle,
Atatürk Cenneti'nin kapılarını açtık..”

Bu evlerde, köylerden, şehirlerden yüz binlerce halkın yüreğine, kafasına aydınlık, koluna güç verilmektedir. Buraya zevk için değil dava için bilgi için geliyoruz. Bu evlerde, taşları bile kumaş gibi dokuyup hep birlikte aynı şarkıyı söyleyeceğiz. Bu evlerde, boyaların, seslerin, kokuların cennetini kuracağız. Atatürk memleketini bir yaratıcı, bir tanrısal kaynak yapacağız:

“Bugün o kadar güzel..
Yarın o kadar sıcak ki çocuklar..
Bu evler öyle bir kucak ki çocuklar..
Burda tatmak bugünü,
Burda koklamak yarını
Anlatır, toprağın en son, en mükemmel cenneti olan
Atatürk diyarını!” (Bozkır 1936: 74-75).

Kâmuran Bozkır, “*Hoş Geldin Köylü Kardeşim*” adlı başka şiirinde köylüye seslenirken, onları Atatürk'ün yaptığı gelişmelerden haberdar eder. Köylü, yazarın yüreğinde yerini almış ve yüreğinin aynasıdır. İlk tarlaya düşen güneş gibi kafasının tasındadır köylü. Yazar, bir başak gibi o güneşin alevinden kavrulur. Bundan doyulmaz ve sonsuz bir tat bulur. Şair, ak sıvalı kerpiç evinde oturan, dağların, ovaların, yemyeşil çayırın, tertemiz suların, oğlakların, kuzuların, selamını ileten, yanık yüzlü, gök gözlü, şalvarlı, mavi mintanlı, alnı perçemli köylü kardeşini, inkılâpları yapanlar adına hoş karşılar, onlara hoş geldiniz der ve kendilerinden sayıp destekler. Şair, köylünün gördüğü sıkıntıları çekmiştir. Onları iyi bilir. O, köylünün altın dalgalı harman akşamlarını yaşamıştır. Sütüklerini, tandırını, isli, kireç sıvalı damlarını bilir. O,

rüzgâr gibi esen, dağ türkülerini dağlarda söylemiş, bacılarının, yavuklularının, kırmızı, mavi çaputlarla örülmüş örgülerini örmüştür. Şair, sokaklarda dev gibi yükselen beton armeleri, boydan boya asfalt döşenmiş yerleri, Atatürk çocukları olarak vasıflandırdığı köylüsüne gösterir. Köylü artık ilk tarlanın başındaki bahtiyar Türk gibidir. Şehirlerden, köylerden, bu evlere gelen yüz binlerce Türk kardeşleri Atatürk pınarından akıp gelmişlerdir (Bozkır 1936: 156-157).

Behçet Kemal Çağlar “*Partimize Dave!*” adlı şiirini, 22 Nisan 1936 günü, Cumhuriyet Halk Partisine, yeniden girenlerin eski partililere tanıtılması için Halk Evinde yapılan törende okumuştur. Ülkü’de yayınlanan şiirde, herkes halk partisine davet edilmiştir. Burada asıl kurtuluşun İnönü’nün kurmuş olduğu bu partide olduğunu vurgular. Çünkü bu partiyi kuran ve destekleyenlerin başında Mustafa Kemal Atatürk gelmektedir:

“Vazife aldın demek safında İnönü’nün.

O’nun yolu, doğuran güneşin tarafıdır;

Ebedî Başkumandan Atatürk’ün safıdır.” (Çağlar 1936: 225). Yine Behçet Kemal “*Oğuz On Dört Yaşında*” adlı şiirinde, Cumhuriyetin on dört yaşında olduğunu vurgular “*Atatürk’ün dehâsı iradesi başında*” olmak üzere İnönü’nün ülküsüyle gelişmesini devam ettiğine değinir (Çağlar 1936: 187). Behçet Kemal “*Halk Evinin Çocuğu*” adlı şiirinde de, Halk Evlerini, çalışmalarını, inkılâba olan katkılarını uzun uzun anlatır. Halk Evleri çocukları “*Serdar gibi*”, onurun ve kültürün safında, Atatürk’ün safında gönüllü nefer gibi çalışırlar. Halk Evi çocuğunun kanı, Mustafa Kemal’in kanıdır (Çağlar 1937: 26-27).

Abdülhak Hamit Tarhan, 12 Nisan 1937’de vefat eder. Ülkü Dergisi, Abdülhak Hamit’e geniş yer verir. Ülkü’nün Nisan 1937 sayısı, onun cenaze töreninden çekilmiş bir fotoğrafıyla başlar. Mayıs sayısında ise bir çok yazı ona daırdır. Mayıs sayısının ilk sayfası O’na ayrılır ve O’nun ölümünden duyulan üzüntü aktarılır.² Burada Hamit’in Atatürk ile ilgili bir şiirine de yer verilir. “*Dâhî Teceddüde*” adlı şiirinde Abdülhak Hamit, Kurtuluş Savaşını “*Büyük gazâ, büyük zafer bu inkılâb!*” olarak vasıflandırır. Bu savaşın, Mustafa Kemal’in dehâsı, gücü kuvveti sayesinde kazanıldığını söyler. “*Gazây-ı Mustafa Kemal!*” dediği savaş ona göre aynı zamanda ilmin cehalete karşı kazandığı bir zaferdir. Bundan dolayı Atatürk’ün bu şaheseri ileride cihanşümöl olacaktır (Tarhan 1937: 162).

Hasan Ali Yücel, İnönü Zaferinin yıldönümünde “*İnönü*” adlı bir

² Ülkü Halk Evleri Dergisi, S. 51, C. 9, Mayıs 1937, s. 161-162

şiiir yazar. Bu şiiirde, İnönü'nün küçük bir köy olduğunu ve bu küçük köyü iki İnönü zaferinin büyüttüğünü vurgular. Ayrıca bu savaşla beraber Mustafa Kemal Atatürk'ün zaferi başaran İnönü'yü kutlarken:

“Çok azdır sizin gibi böyle ağır bir işi
Başarmış kumandanlar; araştırsak geçmişii.
Milletin istiklâli, hayatı, hepsi sizin
Kumandan, zabıt, nefer bütün askerlerinizin
Yurd seven yüreğine gönülden dayanıyor;
Kumanda ettiğiniz orduya inanıyor.
Siz, orada yalnız düşmanı değil, Türkün
Ters bahtını yendiniz; buna candan öğünün!..
Öğünün, şimdi vatan, düşman ellerindeki
Parçaları beraber, bir bütün varlık gibi
Düşmanın anayurda saldıran azgın hırsı
En ücra yerinde de bu zaferi kutluyor,
Sizin kazandığınız bu savaşı mutluyor.
O kadar büyüktür ki bu zaferin manası;
Parça parça olmuştur, başını vura vura
Azminizin kırılmaz yalçın kayalarına...
Admızı tarihe fahr ile, şanla yazan,
Ve milleti şükranla kendinize bağlayan,
Bu benzersiz zaferi ben de tebrik ederken,
Söylemek isterim ki, durduğunuz tepeden
O size gösteriyor ünlü bir harp meydanı,
Ve yine gösteriyor ışık dolu yarını.
O yarın millet için, sizin için muhakkak,
Yükseklik güneşleri doğan bir ufak olacak!”

sözlerini şiirleştirerek verir ve İnönü'nün O'na karşı verdiği cevabı da şu şekilde mısralara döker:

“İnönü'nde düşmanı

Yere seren askerler, zabıtler ve onlarla

Omuz omuza gelip tâ avcı hatlarında,

Vuruşan kumandanlar namına mefharetle

Arzı şükran ederim yüksek tebrikinize!” (Yücel 1937: 257-258).

Behçet Kemal, “Yaşamak” adlı uzun şiirinde, yaşamak ve öldükten sonra anılmak üzerinde uzun uzun durur ve en sonunda:

“Sevgisinin bahçesinde, şüphenin delhizinde,

Katı toprak üstünde, sevgilinin dizinde,

İnönü’nün hızıyla Atatürk’ün izinde

Ooh! Yaşamak, öldükten sonra bile yaşamak.” mısralarıyla şiirini bitirir (Çağlar 1937: 259-260).

Behçet Kemal, “*O İhtilâl Bayrağı*” adlı şiirini, “*Ankara’nın 18’inci Atatürk Gününde*” kaleme almıştır. Atatürk için bu on sekiz yıl çok zorlu, çetin ve emsalsiz geçmiştir. Işık saçlı, gök gözlü, tanrı sözlü bir timsâl olan Atatürk’ün, Sivas’tan Ankara’ya gelişi, âdeta Türk milletinin şahlanan bir hıncı ve o gün mazlum Asya’nın kahhar kılıncı olmuştur. O’nun değdiği fikirler, hisler ve topraklar tutuşmuştur. O’nun alev saçlı, gök gözlü o ihtilâl bayrağı, boş gönüllere, kör gözlere fer olmuştur. Girdiği bütün savaşları en sonunda başarmıştır. Türk’ün en çok daraldığı gün meydana çıkmış ve onların makûs talihini tersine çevirmiştir. Pirene’den, Tuna’dan, Mohaç’tan, Plevne’den, ta Sakarya’ya kadar gerisin geri giden, müthiş ve makûs bir bahtı yenmiştir. Atatürk, Kurtuluş Savaşı ve bütün inkılâpların başında bir sancak gibi bulunduğundan her Türk’ün O’nu can-ı gönülden sevmesi gerekir.

Atatürk’ü, Osmanlı anlayamaz, ancak O’nu Türkler anlar. Her Türk gencinin O’na boyun eğmesi yerine, O’nun ateşinde eriyip öyle şekle girmesi gerekir. Çünkü O her haliyle Türklere iyi bir örnek olmuştur. O’nu anlamış olmak ve O’nu sevmek için daralınca, gönülde O’nun azmini bulmak gerekir. O’na diz çökmenin yerine O’na yönelmek ve O’nun yaptıklarını örnek almak gerekir. Şarklı, Osmanlı, gericiliği bir tarafa bırakıp; Garplı kafa, Türk gönüllü; ak alınlı ve olgun kafalı olmalıdır. Atatürk’ün istediği hasadı elde etmek için her Türk, bir rençber, yani çiftçidir. Her Türk genci bir “Mustafa Kemal’dir. Böylece Ankara bayramını sevinçle gönülden kutlarız. Eğer Ankara bir daha bunalıp sıkıntıya düşerse, Mustafa Kemal ve Türk milleti bir nöbetçi gibi bekleyip koruyacaktır. Bunun için her Türk, Atatürk burçlarında nöbet beklemektedir. Bizim için ölmek ile yaşamak arasında bir fark yoktur. Yeter ki sen bize emret. Böylece kanı çekilmiş damarlara dolalım ve bir

an senin izinden saparsak kahrolalım (Çağlar 1938: 504-505).

Behçet Kemal'in Atatürk ile ilgili şiirleri ilk sayıdan itibaren yayınlanmaya devam eder. Derginin Şubat 1938'deki sayısındaki manzumesinde Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkışını duygulu bir üslupla şiirleştirir. Şiirin ismi "*19 Mayıs*" tır. Bu gün öyle bir gündür ki, Türk yurdunun en talihsiz günüdür. Herkes öz yurdunda sürgün edilmektedir. Düşman, yurdun dört yanını sarmıştır. Her kalbi, üzüntü ve keder boğmuştur. Buna biraz baş kaldıranın hayatı elden gider. Her yanda çaresizlik, umutsuzluk ve telaş bulunmaktadır. Böylece akmayı unutan gözlerde yaş birikmiştir. Diğer taraftan Behçet Kemal'in tabiriyle "*Padişah taht peşinde, sinsî, hain ve alçak!*" bir şekilde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu durum biraz daha devam ederse her umut mahvolacaktır. İstanbul, âdeta bir zindan şeklini almış her yanda zulmet ve ahlak ihlali bulunmaktadır. Bütün bu olumsuzluklar içinde yalnız bir tek köşe var ki, orada kurtuluş çalışmaları sürmektedir: "*Millî mabed, karargâh.*" Burada biri var ki tek başına düşünüp, plân yapmaktadır. Milletine en düşkün gününde bile tapan; milletini içinden tanıyan, seven, sayan, yurda çöken kâbustan, sadece O yılmamaktadır. Artık bütün başlar denenmiş, harcanmış, bitmiştir. Bir tek O'nda bir umut bulunmaktadır. Engin fikirleriyle denizde etrafına umut yayıp plân yapmaktadır. Burada, suları bile ateşe verseniz O fikrinden ve plânından dönmeyecektir. Emsalsiz bir vuslatın en kestirme yolunda, O, "*Millet*" e bu yolculuk sonunda kavuşacaktır. O'na, "*Gemini yolda batıracaklar*" diyenlere karşı, irkilmeden olabilir ama bunun bir ehemmiyetinin olmadığını söylüyor, ya millete kavuşur, ya yolda mahvolurum, şeklinde cevap vermektedir. Vatanımın önünde bir uçurum açılmıştır. Ben onu oradan çekmek, kurtarmak azmindeyim. Vatan elden giderse ben hayatı ne yapacağım. Fakat onun her şeyden kurtulması mukadderdir. Nizamı bozuk olan bu dünya, bir rehber beklemektedir. O'nunla mazlûm olan bu dünya yasını dindirecektir. Mustafa Kemal, sarayın sırtını, yüzüne fırlatmaktadır. Böylece bütün rütbelerden sıyrılıyor ve "*En büyük rütbem: Millet'in oğluyum ben*" rütbesi oluyor. Ey yüce Atatürk, biz millet olarak seninleyiz ve senin sayende varız. Bizler safında ve emrinde çekilmiş kılıçlarız. Kurduğun burçlarda nöbet bekliyoruz. Sen yeter ki, emret. Yıkıp yapalım; koşup ölelim, kanı çekilmiş damarlara dolalım, bir an senin izinden saparsak kahrolalım (Çağlar 1938: 302).

Hikmet Turhan Dağlıoğlu "*Ankara Kalesi*" adlı şiirinde Ankara'yı seyrederken Ankara ve Ankara kalesinin tarihte geçirdiği maceraları duygulu mısralarla dile getirir. Gecenin ayazında dört yana bakan şair, yana yana ürperir, Atatürk'ün durağı olan meclisi görünce kalbi heyecana gelir ve kalp atışları artar (Dağlıoğlu 1938: 78).

Atatürk'ün vefatı üzerine Ülkü Dergisinin 70. sayısındaki bütün

yazı ve şiirler Atatürk'le ilgilidir. Devrin birçok yazar, şair ve devlet erkânı O'nun ölümünden duydukları acıyı kaleme alıp yazmışlardır. Ayrıca bu sayıda dünya basınında Atatürk'le ilgili yazılar, telgraflar ve cenaze töreniyle ilgili bilgiler verilmiş, Ülkü'nün bu sayısında yayımlanmıştır.

Orhan Şaik Gökyay, Atatürk'ün ölümü üzerine yazdığı “*Yas*” şiirinde gözyaşlarını mısralara döker. Dökün yaprağınızı dallarım dökün, akın yaşlı yaşlı sularım akın, бүкүн boynunuzu bayraklar бүкүн, çünkü bir alınmaz kalem vardı, O da yıkıldı gitti. Durmadan çalkanan bir kızıl deniz gibi sessiz bir damla yaş gibi duruyor. Vatan ufkundaki en güzel çeyiz, en şanlı süs olan bayrağımız, yarı çekilmiştir. Kara haber, tipi, eser savrulur, bir yanar dağ gibi şairin içi kavrulur. Sanki vatanın bütün kederi şairde yoğrulur, yas olur, yaş olur ve bu şekilde gözden dökülür:

“Gökyay’ım derdile adımı anar,

Bir kararsız kuştur dalına konar,

Neresinde bilmez bir yara kanar,

Saran gitti, boyuncuğu бүкүldü..” (Gökyay 1938: 298).

Yine Orhan Şaik Gökyay, bir başka şiiri olan “*Yarı Çekilen Bayrak*”ta kendisiyle beraber Türk milletinin üzüntüsünü acıklı bir şekilde mısralara döküp şiirleştirir. Karanlıklar, bulutlar mahşer mahşer olmuştur. Dağlar, O'nun huzurunda durup tekbir alır, göklerde kartallar, üzüntülü bir şekilde dönüp dururlar. O'nun ölümü karşısında gönüller hep boşalmıştır, gözler kanla dolmuştur. Bir zamanlar yemyeşil açmış olan dallar O'nun ölümü karşısında birer zakkum ağacına dönüşmüşlerdir (Gökyay 1938: 308). “*Destan*”da da Atatürk'ün diğer bazı yönlerini şiirleştirmiştir. Atatürk, hangi yönden bakılsa âdeta vatanın görünen bir dağıdır. Türk milleti ne zaman seslense, hemen onun imdadına yetişir. O, destanlar yazdıran coşkunun bir nehirdir. Türk denen kahramanın, yalın bir kılıcıdır. Yurdu kuşatan dağlar, alnında çelengidir. Altında bir küheylân gibi şahlanan dağlar, gölgesi göklere vuran askerleridir. Topların konuştuğu yalnız O'nun zaferleridir. Bu toprak, söylenerek gezerek adını diyar diyar yankılar. Senin adın tarihi döğen bir umman, bir engindir. Serhatlerde açtığın bayraklar bizim için, öpüp kokladığımız şen ve gaza gülleridir. Savaş, baba mirası ve atalar hüneridir. Bastığımız her toprak, bizim için şan saklar. Ruhumuzdaki her köşe, O'nun hatırasıyla zengindir. O'nun ölümü karşısında atlar şahlanmalıdır, yaslar saklanmalıdır. Seller coşkunluğundan, sesimize ses katmalıdır. Gökler haber alsın bir kahraman vurulduğundan; ordular bir meçhule doğru ayaklanmalıdır, sancaklar öne düşsün, çünkü bu O'nun son cengidir (Gökyay 1938: 308).

Şükrü Kurgan, Atatürk'ün ölümü üzerine yazdığı “*Ağıt*” şiirine: “*Tanrı'yı düşündü de kendisi gibi yüce Türk, göğe Tanrı dedi seni görmeden önce yeryüzünde bu adı yalnız dağlara verdi.*” sözleriyle başlar çok ulvî ve yüce kelimelerle Atatürk'ün ölümüne karşı duyduğu üzüntüyü mısralara döker. Göçen bir ordu değil, bir milletin başbuğudur. Türk milletinin tuğrası gökten alınmıştır. Bu ölüm karşısında kızıl ve günahkâr doğu, suçunu gizlemesin. Ey Türk, Tanrı milletinin en büyüğü Atatürk'ün ölümü karşısında ışıklar yanmasın, gün, ay yasa batsın. Bu acının karşısında, ne baharda ne günde hiçbir tat kalmadı. Gök yüzünde ve gündüzün ışığında bir heybet kalmadı. Çünkü Tanrı'nın yeryüzünde en büyük gücü O'dur. O'nun için dağlar, taşlar ağlasın; gün, ay yasa batsın ey Türk, Tanrı milletinin en büyüğü Atatürk, bu yurda âşuksın diye, senin destanını bu şekilde haykırdım:

“Dünya Türk'e, Türk ona acısın yazık diye.

Tanrı kıskandı seni, kendinden ışık diye..

Gözler yoluna dala; gün, ay yasa bata Türk,

Ey tanrı milletinin en büyüğü Atatürk!” Üzüntüsünü dile getirmeye devam eden şair, doğudan sel gibi kopan Atillâ, Cengiz gibi kişiler Atatürk'e eş olamadığı gibi rüzgar, dağ ve deniz de yetişememiştir. Duygulanan şair, şiirini şu mısralarla bitirir:

“Bunak din büyükleri! Nerede mahşeriniz?

Yedi kat gök yıkıla, gün, ay yasa bata Türk,

Ölüm olam kavuşam sana nola Atatürk!” (Kurgan 1938: 312).

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, Atatürk'ün vefatı üzerine yazmış olduğu “*Atama'a Ağıt*” adlı şiirinde, şairin biricik Ata'sı vefat etmiştir. Bağrına ateşler girmiştir. Başını O'nun mezar taşına koyarak yatmak ister. Atatürk'ü bir güneş olarak vasıflandıran şair:

“Bir Güneş batar mı, ölür mü Atam?

Gösterin Tanrı'yı sorup da çatam.” şeklinde her üçlüğün arasına bu nakaratla seslenir durur. O'nun üzüntüsünden, durası kalbine ağuların dolmasını, anaların ağlamasını, saçını yolmasını, güneşlerin doğmamasını, çiçeklerin solmasını ister. Atatürk, bütün milletin yaslarına, sevincine ortaktır. Saçları alev, alını, kalbi ak olan Atatürk uğruna, kendini adak etmek için hazırdır şair. O'nun ölüm acısı duyanları yakıp bitirmiştir. Yurdun her yanını ölüm havası sarmıştır. Adıyla sanıyla O'nun acısı âdeta göklere erişmiştir. O'nun başı o kadar yücedir ki, bir dağa benzer. Yurdun her yanı toprağı ve taşıyla O'nun ayrılık acısına ağlıyor. Şaire göre böyle bir acının gitmesi ve gözyaşlarının dinmesi

mümkün değildir (Dağlıoğlu 1938: 316).

Mithat Cemal, “*Atatürk’e*” adlı dörtlüğünde O’na karşı duyduğu üzüntüleri dile getirir. On sekiz milyon insan tek bir insan gibi bu vefata üzülüp ağlamaktadır. Atatürk, o kadar büyüktür ki, bu matem ve üzüntüler O’nun büyüklüğü karşısında az kalırlar. En hissiz ayaklar bile O’nun cenazesi yerde dururken toprağa basmaya korkar (Kuntay 1938: 318).

İbrahim Alâettin Gövsa’nın aynı sayıda “*Tavaf*” adında bir şiiri yayınlanır. Burada Atatürk’ün ölümüne duyulan üzüntü uzun uzun anlatılır. O’nun ölümü o kadar acıklıdır ki, Dolmabahçe önündeki deniz bile üzüntüsünden bir milletin melâlini derinden hissedip söyler. Şair gönlündeki eski hatıralarla âdeta O’nu tavaf ettiği halde, o doğmuyor diye her taraf karanlığa boğulmuştur. Çamlar hüzünlü, söğüt, çınar, yollara düşmüş, sonbahardaki bütün yapraklar O’nun üzüntüsüyle yere düşmüş ve O’nun huzuruna kapanmıştır. Mermerli methalin O’na lâıyk vakarı, o muhteşem kapının intizarı artık boştur. Nöbetçiler üzüntülerinden sessizce dolaşmakta, her yerde bir kederli muamma dolaşmaktadır. Ata’mız, son uykusunda rahat etsin diye bütün saray, nefes almaz bir izdihamla susmuştur. Son uykusunda yatan Atatürk, öyle bir devir yaratmıştır ki, bir kahraman gibi Türk ırkına can vermiştir. Böyle bir kahraman, nasıl olur da ölebilir, bir asuman gibi gözleri nasıl olur da kapanıp sönebilir. Yaratılışa bir övünç kaynağı olan bu zeka fişkırın Atatürk, o madeni sadasıyla nasıl olur da susmaktadır. O’nun sözleri, köpüren bir pınar gibidir. Hisleri ise, şahlanıp atılan dalgalar gibidir. Bir çok ihtisas ve binlerce konudaki ihtirası ile atıye, hâle ve geçmişe daima temas ederdi. Milyonlarca olan halkı, zekasıyla cezbesiyle her konudaki isabetli fikirleriyle idare eden bir dehaydı. O’nun neşesi her meclisi bir meşale gibi aydınlatırdı. Bir mülkü dolduran benliği de çok harikaydı. Görünüşüyle pek güzel olan Atatürk, ruhiyle de bir devdir. Bir yıldırım ve bir mütekâsif âlevdir O. Çankaya’nın o şanlı kartalı şimdi göklerde. Geçmiş asırların kahramanları ve şimdiki zamanda zafer yaratan insanlar, şimdi ayağa kalkıp O’nun huzurunda saf bağlayıp selama durun. Gönüllerde heykelleşerek taht kuran Atatürk, hiçbir zaman ölemez (Gövsa 1938: 321-322).

Behçet Kemal Çağlar, Atatürk’ün ölümünün birinci yıldönümünde yazmış olduğu “*Mezarının Başında*” adlı şiiriyle O’na olan üzüntü ve özlemini dile getirir. Mustafa Kemal konusunda Ülkü Dergisinde çıkan bu son şiiri aynen nakletmek istiyorum:

“Seninçin yâs tutuyor bulutlarıyla gökler
Ve binalar yarıya inmiş bayraklarıyla.

İri gözyaşlarıyla ağlamakta insanlar
 Ve dallar tane tane düşen yapraklarıyla.
 Bekçindir başucunda şehirler kalemleri
 Tarlalar başakları köyler oraklarıyla.
 Şimdi dolan bir gözdür sis içinde her kıyı;
 Hasretinden yanıyor Bozkır çoraklarıyla.
 Bugün aşındırdılar senin örtündür diye
 Sevişen çiftler bile yeri dudaklarıyla.
 Yırttı bayramlığını en hevesli çocuklar
 Gelinler göz yaşını sildi duvaklarıyla
 Eşyanın cansızlığı vakfene iştirâkten:
 Mermerler birer beniz ürpermiş aklarıyla.
 Geçenler değil sade başı silindirililer

Geçiyorlar köylüler yalnız ayaklarıyla...” (Çağlar 1939: 292).
 Birinci kanun 1939 tarihinde yayınlanan bu şiirden sonra, yayın hayatı on yıl daha süren Ülkü Dergisinde, Atatürk’le ilgili başka şiir yayınlanmamıştır.

Ülkü Dergisinin, çıktığı ilk yıldan 1939 tarihine kadar hemen her sayıda Atatürk konulu bir iki şiire rastlamak mümkündür. Ancak bu tarihten sonra yayın hayatını sürdüren dergide, Atatürk konulu şiire hiç yer verilmemiştir. Atatürk’ün birinci ölüm yıl dönümü münasebetiyle, Ülkü Dergisinin Birinci Teşrin sayısının ilk yazısından sonra Behçet Kemal’in Atatürk ile ilgili yazdığı bir şiire yer ayrılmıştır. Ölümünden sonraki ayda çıkan bütün yazılar ve şiirler Atatürk’e ayrılmışken Birinci Teşrin 1938’den Birinci Teşrin 1939’a kadar yani bir yıl Atatürk’le ilgili hiçbir şiir yayınlanmamış, bir yıl sonraki ölüm yıldönümünde ise Behçet Kemal’in sadece bir şiiri ile üç nesir yazısına yer verilmiştir.

Ülkü Dergisinde, 1933-1950 tarihleri arasında Atatürk konusunda yaklaşık kırk şiir yayınlanmıştır. Yazılan şiirler başta Behçet Kemal olmak üzere farklı şairler tarafından kaleme alınmıştır. Derginin ilk sayısında *Ergenekon Destanı*, Behçet Kemal’in kalemiyle şiirleştirilerek anlatılır. Burada Ergenekon’dan başlamak üzere Türk tarihi serüveni anlatılır ve Mustafa Kemal, karanlığa gömülen bir imparatorluğu bir güneş gibi aydınlatır.

Behçet Kemal, “*Asırlarca*” adlı şiirinde, Mustafa Kemal’i “*Dünyanın en büyük ölmezi*” olarak niteler. “*On Yıldan Sonra*” adlı şiiriyle, Cumhuriyetin ilânıyla beraber Türk milletinin göstermiş olduğu başarı ve bu başarıda kazandığı hızı mübalağalı bir şekilde dile getirir. Bu hızı o derece tasvir eder ki, Tanrının bile şimdiye kadar bu hıza ulaşmadığını vurgular. “*Partimize Davet*” şiirinde, herkes halk partisine davet edilmiştir. Burada asıl kurtuluşun İnönü’nün başında bulunduğu bu partide olduğunu vurgular. Çünkü bu partiyi kuran ve destekleyenlerin başında Mustafa Kemal Atatürk bulunmaktadır. “*Oğuz On Dört Yaşında*” adlı şiirinde, Cumhuriyetin on dört yaşında olduğunu vurgular “*Atatürk’ün dehâsı iradesi başında*” olmak üzere İnönü’nün ülküsüyle gelişmesini sürdürdüğünü söyler. “*Halk Evinin Çocuğu*” adlı şiirinde de, Halk Evlerini, çalışmalarını, inkılâba olan katkılarını uzun uzun anlatır. Halk Evleri çocukları “*Serdar gibi, onurun ve kültürün safında, Atatürk’ün safında gönüllü nefer*” gibi çalışırlar. “*Yaşamak*” şiirinde, yaşamak ve öldükten sonra anılmak üzerinde uzun uzun durur. Mustafa Kemal’in ölmezliğine değinir. Şair, “*O İhtilal Bayrağı*” adlı şiirini, “*Ankara’nın 18’ inci Atatürk Gününde*” kaleme almıştır. Atatürk için bu on sekiz yıl çok zorlu, çetin ve emsalsiz geçmiştir. Işık saçlı, gök gözlü, tanrı sözlü bir timsâl olan Atatürk’ün, Sivas’tan Ankara’ya gelişi, âdeta Türk milletinin şahlanan bir hıncı ve o gün mazlum Asya’nın kahhar kılıncı olmuştur. “*19 Mayıs*” şiirinde, Atatürk’ün 19 Mayıs 1919’da Samsun’a çıkışı tasvir edilir. Bu günü, Türk yurdunun en talihsiz günü olarak vasıflandırır. Bu talihsiz gün Mustafa Kemal tarafından değiştirilmiştir. Behçet Kemal Çağlar, Atatürk’ün ölümünün birinci yıldönümünde yazmış olduğu “*Mezarının Başında*” adlı şiiriyle O’na olan üzüntü ve özlemini dile getirir. Bu şiir Ülkü’de yayınlanan son şiir olur.

Celal Sahir “*O Geliyor*” şiiriyle Mustafa Kemal’in 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun’a çıkışını anlatır. O’nun tabiriyle “*Yıl 1335 Mayısın On Dokuzu.*” Mustafa Kemal, kızaran ufuklardan başını kaldırıyor. Yer yüzüne can veren, cana heyecan veren, al yüzlü “*Oğan güneş*” gelmektedir.

Ülkü Dergisi, Halk Evlerinin gayretleriyle yurdun her köşesine ve hatta köylerine kadar ulaşmayı başarır. Böylece buralarda bulunan bazı halk ozanları da şiirler ya da değişik konulardaki yazılarını gönderip yayımlatırlar. Bunlardan birisi olan Kalkışlı Hüseyin Hüsnü, “*Türklüktür Bu!*” şiiriyle Türk tarihinin özetini kendi üslubuyla şiirleştirir.

Türk tarihinin geçmişinde olduğu gibi Kurtuluş Savaşında da her yılın, her ayın ve her günün ayrı bir değeri ve anlamı vardır. Kurtuluş Savaşında, Ağustos ayının ise, ayrı bir yeri vardır. Çünkü en büyük zaferler bu ayda kazanılmıştır. Türk askeri bu ayda destanlar yaratmıştır.

Ülkü'nün ağustos sayılarında Büyük Zafer'in anlam ve önemini belirten nesirler olduğu gibi ağustos zaferlerini anlatan ve tasvir eden şiirler de yayınlanmıştır. Tabii bu şiirlerde Başkumandan Mustafa Kemal'in başarılarından bahsedilmemesi mümkün değildir. İşte "*Büyük Zafer 26 Ağustos 1338*" başlığıyla ağustos başarılarını şiirleştiren Feyzullah Sacit, duygulu mısralarla uzun bir şiir yazar. Mustafa Kemal, göklerin üstünden gelen bir sesle öyle bir emir verir ki, bu ses, sanki, bir ilâhî coşkun nefesle verilmiş gibidir. "*Ateş ve Nur*" şiirinde Mustafa Kemal'i "*Büyükler büyüğü*" olarak nitelendirir. Mustafa Kemal, Türk milletini, düştüğü karanlıktan mucizeler yaratarak kurtarmıştır.

Haşim Nezihi, "*Gazi*" başlığıyla yazmış olduğu şiirinde Mustafa Kemal'in, Kurtuluş savaşında elde ettiği başarılarına değinir ve Türk milletinin genç ve ihtiyarıyla O'na bağlı olduğunu söyler. Ayrıca Türk milletinin bütün özelliklerinin âdeta Mustafa Kemal'de toplandığını vurgular.

Ahmet Cemil Miroğlu, "*Cumhuriyet Onbirine Basıyor*" şiirinde Türk milletinin büyüklüğünü, Cumhuriyeti ve Cumhuriyetin kuruluşunda Mustafa Kemal'in göstermiş olduğu başarıları dile getirir. "*Gazi'nin Heykeli*" başlığıyla yazdığı şiirinde, Mustafa Kemal'in heykeli karşısında durarak duygularını ifade etmeye çalışır. Tunçtan yapılmış heykelerde Türk milletinin bütün başarılarının gizli olduğunu vurgular.

Yaşar Nabi, "*Baş Döndürücü Hız*" şiirinde Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı yenilik ve inkılâpların çok hızlı olduğunu vurgular. O'nun başarılarını: "*Daha dün ummak bile zorken bu kadarını, O'nu hakikat yaptı Tanrı eşi bir insan*" şeklinde özetler. "*İnanımız Bir Olsun*" şiiriyle gençlere seslenerek birlik ve beraberlik mesajları verir.

Mete adındaki bir genç "*Biz*" şiiriyle, gençlerin Mustafa Kemal'e bağlılıklarını vurgular, bütün gençlerin O'nun çocukları olduğunu söyler.

Münir Müeyyet Bekman, "*30 Ağustos*" adlı şiiriyle, Türk milletinin göstermiş olduğu kahramanlıkları uzun uzun dile getirir. Bu arada vatana ihanet eden kişilerden nefretle bahseder. "*Canımız Armağan Olsun*" şiirinde, Türk milletinden ve Atatürk'ün başarılarından söz eder. Atatürk'e içten ve dıştan uzanan elleri Türk erleri sarmıştır. O'na uzanacak eller felce uğrar ve altı okun gücünü karşısında bulur. Atatürk ve Türk milleti bir şahıs gibi birbirine kenetlenmiş ve bütünleşmiştir.

Kâmuran Bozkır, "*Yüreği Kara Heriflere Dair*" adlı uzun ve serbest ölçüyle yazılan şiirinde Türk milletinin başarılarından bahsederken, sahte din adamlarını, hurafeleri, mezarlıklardan medet umanları ağır bir dille eleştirir. Atatürk'ün bunları yok ettiğini söyler. "*Yeni Bir Yol Üstündeyiz*" şiiriyle Cumhuriyetin getirdiği yenilikleri

anlatır. Yapılan ve yapılacak fabrikaların, öneminden uzun uzun bahseder. Ayrıca Cumhuriyetin getirdiği yeniliklerden bahsederken eski dönemleri ve o dönemlerde yapılanları eleştirir. “*Hoş Geldin Köylü Kardeşim*” adlı başka şiirinde köylüye seslenirken köylüyü Atatürk’ün yaptığı gelişmelerden haberdar eder. Köylü, yazarın yüreğinde yerini almış ve yüreğinin aynasıdır.

Abdülhak Hamit Tarhan, “*Dâhii Teceddüde*” şiirinde, Kurtuluş Savaşını “Büyük gazâ, büyük zafer bu inkılâb!” olarak vasıflandırır. Bu savaşın, Mustafa Kemal’in dehası, gücü kuvveti sayesinde kazanıldığını söyler.

Hasan Ali Yücel, İnönü zaferinin yıldönümünde “*İnönü*” adlı bir şiir yazar. Bu şiirde, İnönü’nün küçük bir köy olduğunu, köyü iki İnönü zaferinin büyüttüğünü vurgular. Mustafa Kemal ile İnönü arasındaki yazışmaları duygulu kelimelerle şiirinin mısralarına döker.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, “*Ankara Kalesi*” şiirinde Ankara’yı seyrederken Ankara ve kalesinin tarihte geçirdiği maceraları duygulu mısralarla dile getirir. Gecenin ayazında dört yana bakan şair, yana yana ürperir ve Atatürk’ün durağı olan meclisi görünce kalbi heyecana gelir ve kalp atışları artar.

Atatürk’ün vefatı üzerine Ülkü Dergisinin 70. sayısındaki bütün yazı ve şiirler Atatürk’e ayrılır. Devrin, birçok yazar, şair ve devlet erkanı Mustafa Kemal Atatürk’ün ölümünden duydukları acıyı kaleme almışlardır. Ayrıca bu sayıda dünya basınında Atatürk’le ilgili yazılar, telgraflar ve cenaze töreniyle ilgili bilgiler verilmiş ve Ülkü’nün bu sayısında yayınlanmıştır.

Orhan Şaik Gökyay, Atatürk’ün ölümü üzerine yazdığı “*Yas*” şiirinde gözyaşlarını mısralara döker. Dökün yaprağınızı dallarım dökün, akın yaslı yaslı sularım akın, bükün boynunuzu bayraklar bükün, çünkü bir alınmaz kalem vardı, o da yıkıldı gitti. “*Yarı Çekilen Bayrak*” şiirinde kendisiyle beraber Türk milletinin üzüntüsünü acıklı bir şekilde mısralara döküp şiirleştirir. “*Destan*”da da Atatürk’ün diğer bazı yönlerini şiirleştirmiştir. Atatürk, hangi yönden bakılsa âdeta vatanın görünen bir dağıdır. Türk milleti ne zaman seslense, hemen onun imdadına yetişen bir kahramandır.

Şükrü Kurgan, Atatürk’ün ölümü üzerine yazdığı “*Ağır*” şiirine: “*Tanrı’yı düşündü de kendisi gibi yüce Türk, göğe Tanrı dedi seni görmeden önce yeryüzünde bu adı yalnız dağlara verdi.*” sözleriyle başlar çok ulvî ve yüce kelimelerle Atatürk’ün ölümüne karşı duyduğu üzüntüyü dile getirir.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, Atatürk’ün vefatı üzerine yazmış olduğu

“*Atama’ a Ağıt*” şiirinde çok üzüntülüdür. Çünkü şairin biricik Ata’sı vefat etmiştir. Bağrına âdeta ateşler girmiştir.

Mithat Cemal, “*Atatürk’e*” şiirinde, on sekiz milyon insan tek bir insan gibi Mustafa Kemal’in vefatına üzüлp ağlamaktadır. Atatürk, o kadar büyüktür ki, bu matem ve üzüntüler O’nun büyüklüğü karşısında az kalırlar.

İbrahim Alâettin Gövsa, “*Tavaf*” şiirinde, Atatürk’ün ölümüne duyulan üzüntüyü uzun uzun anlatılır. O’nun ölümü o kadar acıklıdır ki, Dolmabahçe önündeki deniz bile üzüntüsünden bir milletin melâlini derinden hissedip söylemektedir.

Ülkü Dergisinde Mustafa Kemal Atatürk konusunda şiir yazarlar; Atatürk etrafında Ergenekon Destanı, Türk tarihi, Atatürk’ün Samsun’a çıkışı, Kurtuluş Savaşının başlangıç safhası, Kurtuluş Savaşı Zaferinin büyüklüğü, Cumhuriyetin kuruluşu, Atatürk’ün inkılâpları, getirdiği yenilikler, hurafelerle mücadeleleri, Atatürk ve yeni Türk devleti, Atatürk Türkiyesi, Atatürk ve Ankara konularını irdelemişlerdir. Ayrıca; Türk milletinin tarihi geçmişi, çektiği sıkıntıları, Atatürk’ün kurtuluş savaşında göstermiş olduğu başarıları, askeri dehasını, olaylar karşısındaki tavrını, problemleri çözme yöntemlerini, Cumhuriyeti kurarken izlediği politikaları, heykeli karşısında hissedilen duyguları, düşmanlara karşı tutumunu, ölümü, ölümünden sonra oluşan havayı, duyulan üzüntüleri dile getirirler. Bütün bu konuları işleyen şairlerin kalemleri bazen öyle heyecana gelir ki, Mustafa Kemal’i bir Tanrı gücünde gösterir. Hatta O’nun başarılarını bazen Tanrı bile kıskanmak zorunda kalmıştır.

KAYNAKÇA

- BEKMAN, Münir Müeyyet, “*30 Ağustos*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 6, S. 31, Eylül 1935.
- BEKMAN, Münir Müeyyet, “*Canımız Armağan Olsun*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 6, S. 33, İkinci Teşrin 1935.
- BOZKIR, Kâmuran, “*Yüreği Kara Heriflere Dair*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 6, S. 33, İkinci Teşrin 1935.
- BOZKIR, Kâmuran, “*Yeni Bir Yol Üstündeyiz*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 6, S. 36, Şubat 1936.
- BOZKIR, Kâmuran, “*Halk Evleri*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 7, S. 37, Mart 1936.
- BOZKIR, Kâmuran, “*Hoş Geldin Köylü Kardeşim*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 7, S. 38, Nisan 1936, s. 156-157.

- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*Ergenekon*” **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 1, S. 1, Şubat 1933.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*Asırlarca*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C.1, S. 4, Mayıs 1933.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*On Yıldan Sonra*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 2, S. 9, Birinci Teşrin, 1933.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*Partimize Davet*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 7, S. 39, Mayıs 1936.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*Oğuz On Dört Yaşında*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 8, S. 45, İkinci Teşrin 1936.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*Halk Evinin Çocuğu*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 9, S. 49, Mart 1937.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*Yaşamak*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 10, S. 57, İkinci Teşrin 1937.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*O İhtilal Bayrağı*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 10, S. 60, Şubat 1938.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*19 Mayıs*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 10, S. 64, Haziran 1938.
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, “*Mezarının Başında*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 14, S. 82, Birinci Kanun 1939.
- DAĞLIOĞLU, Hikmet Turhan, “*Ankara Kalesi*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 11, S. 67, Eylül 1938.
- DAĞLIOĞLU, Hikmet Turhan, “*Atama’ a Ağıt*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 12, S. 70, Birinci Kanun 1938.
- EROZAN, Celal Sahir, “*O Geliyor*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 1, S. 4, Mayıs 1933.
- GÖKYAY, Orhan Şaik, “*Yas*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 11, S. 70, Birinci Kanun 1938.
- GÖKYAY, Orhan Şaik, “*Yarı Çekilen Bayrak*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 12, S. 70, Birinci Kanun 1938.
- GÖKYAY, Orhan Şaik, “*Destan*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 12, S. 70, Birinci Kanun 1938.
- GÖVSA, İbrahim Alâettin, “*Tavaf*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 12, S. 70, Birinci Kanun 1938.
- KILKIŞLI Hüseyin Hüsnü, “*Türklüktür Bu*” **Ülkü Halk Evleri**

Mecmuası, C. 2, S. 7, Ağustos 1933.

KUNTAY, Mithat Cemal, “*Atatürk’e*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 12, S. 70, Birinci Kanun 1938.

KURGAN, Şükrü, “*Ağıt*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 12, S. 70, Birinci Kanun 1938.

Lİ, Pei-Lin (2001), *Ülkü (1933-1950) Dergisinin Sistemik Taranması*, Ankara: **Ankara Üniversitesi: Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.**

METE, “*Biz*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 3, S. 15, Mayıs 1934.

MİROĞLU, Ahmet Cemil, “*Cumhuriyet Onbirine Basıyor*” **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 2, S. 9, Birinci Teşrin 1933.

MİROĞLU, Ahmet Cemil, “*Gazi'nin Heykeli*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 2, S. 11, Birinci Kanun 1933.

NAYIR, Yaşar Nabi, “*Baş Döndürücü Hız*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 2, S. 9, Birinci Teşrin, 1933.

NAYIR, Yaşar Nabi, “*İnanımız Bir Olsun*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 2, S. 11, Birinci Kanun, 1933.

NEZİHİ, Haşim, “*Gazi*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 2, S. 9, Birinci Teşrin, 1933.

ORAL, Mustafa, (1995), *Ülkü Dergisinin Türk Düşünce Hayatındaki Yeri*, Ankara: **Ankara Üniversitesi: Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.**

PEKER, Recep, “*Ülkü Niçin Çıkıyor*” **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 1, S. 1, Şubat 1933.

SACİT, Feyzullah, “*Büyük Zafer 26 Ağustos 1338*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 2, S. 7, Ağustos 1933.

SACİT, Feyzullah, “*Ateş ve Nur*”, **Ülkü Halk Evleri Mecmuası**, C. 2, S. 10, İkinci Teşrin, 1933.

TARHAN, Abdülhak Hamit, “*Dâhii Teceddüde*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 9, S. 51, Mayıs 1937.

TAZEGÜL, Murat (2001), *Modernleşme Sürecinde Türkiye’de Modernlik Kurgusunun Ülkü Dergisi Örneğinde İncelenmesi*, Eskişehir: **Anadolu Üniversitesi: Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.**

YÜCEL, Hasan Ali, “*İnönü*”, **Ülkü Halk Evleri Dergisi**, C. 9, S. 52, Haziran 1937.